

Marita Petersen, formaður javnaðarflokksins um semjuna:

Undanfarnu avtalurnar grundarlagið

Talan hevur hesaferð ikki verið um at læna pengar. Tað hevur tað verið fyrr. Undanfarnu avtalurnar hava verið tað grundarlagið, sum skuldi til fyrri at fáa eina semju við donsku stjórnina nú sigur formaður javnaðarflokksins í viðmerking

Marita Petersen, formaður javnaðarflokksins og tingformaður er nøgd við samráðingarslitið í Keypmannahavn hósdagin. Hon vónar, at semjan í Keypmannahavn fer at vera framhald av tí gongd, sum hevur verið í tingingunum seinastu árin, sum jú hava snúð seg um at fáa føroyska búskapin aftur á beint.

–Men kennist tað ikki svårt at siggja, at tað eru aðrir enn tú, sum nú gera eina góða avtalu við donsku?

–Eg haldi tað er skeiðt at kalla hetta fyrri eina avtalu. Heldur er talan um eina semju og sum tað eitur hava báðir partarnir skriva undir eina "fælleserklæring" heldur enn eina avtalu.

Marita Petersen vísir á, at munurin millum hesar samráðingarnar og tær, sum hava verið í hennara tíð sum lögmaður er tann, at hinir fundirnir hava snúð seg um at læna pengar. Tá hava viðurskiðini í Føroyum verið so ring, at tað hevur verið neyðugt at læna pengar bæði til bankar og til landskassan.

–Lesir tú hesa felags frágreiðing frá fundinum so eigur tú eisini at viðganga, at tað átti at verið lættari nú at fingið nakað felt niður á páppir, tí fundirnir frammanundan hava netup verið tað neyðuga grundarlagið fyrri hesum seinasta fundinum.

Marita Petersen sigur viðari, at tað, sum fór fram í Keypmannahavn nú, byggir í høvuðsheitum ella burturav á undanfarnar fundir.

Hon heldur annars, at úrslitið í Keypmannahavn er gott fyrri Føroyar. Hon leggur tó afturat, at her fylgiggur ikki so nógv meira

enn tað, sum vit longu vistu vit vildu fáa burtur úr longu í vár.

Fundurin 17. november varð longu avtalaður 28. mai í fjør og stungið varð longu út í kortið tá, hvat hesar samráðingarnar skuldu snúva seg um.

Marita Petersen heldur tí ikki, at tað er nakað serligt nýtt í semjuni. Nóg er rætt og slætt áðanannir av tí, sum varð frammi í fjør.

Afturgjalding av lánunum

Men tað, sum er nýtt og sum Marita Petersen er sera fegin um er tann grunnur, sum nú er settur til at fáa gongd á arbeiði í Føroyum.

Hon fegnast ikki minst um tann partin av semjuni, sum snýr seg um afturgjaldingina av lánunum til danska statin.

Longu í avtaluni frá mai í 1993 varð avtalað, at vit skuldu byrja at gjalda aftur lánini í mai 1999. Tað nýggja í hesi semjuni, sum Marita Petersen heldur vera sera gott at hava fingið við, er, at afturgjaldingin úr landskassanum nú verður tengd at førleikanum hjá lánunum til ta tíð at gjalda lánini aftur.

Marita Petersen sigur, at hesin parturin av semjuni er kanska ein tann týðningarmesti og er eisini tað, sum undanfarnar samráðingar fólk hava havt í huganum alla tíðina, nevniliga hetta at vit bert kunnu gjalda lánini aftur í tann mun inntøkurnar í samfelagnum skapa møguleika fyrri.

–Eg havi ongantíð hugsað, at danir ikki fóru at vera til at tosa við, tá vit komu til 1999 og skuldu til at gjalda alla skuldina aftur. Tað hevur alla tíðina ligið í luftini, at henda aftur-

gjalding mátti taka hædd fyrri støðuni í samfelagnum til ta tíð. Tað hevði lítil dugur verið í at soria samfelagið bara fyrri at skula hildið seg til bókstavin í avtaluni sigur Marita Petersen.

Hava ikki bundið okkum

Uppá fyrispurning um tað er rætt og rimuligt av føroyingum í avtalu við danir at binda framtíðar inntøkur frá eini komandi oljuvinnu til at gjalda skuld aftur við sigur Marita Petersen, at ein hevur sum so ikki bundið seg til nakað. Talan er um eina "fælleserklæring". Men hon heldur tað vera sera rimuligt, tá ein hevur lænt pengar, at vit siga, at koma vit til pengar, so vilja vit eisini vera við til at gjalda skuldina aftur.

Marita Petersen heldur ikki at vit hava bundið okkum til at gjalda alt yvirskotið frá eini móguligari oljuvinnu til danir. Men móttvegis sínum egnu borgarum kann danska stjórnin ikki annað enn vísa á, at móguligar inntøkur frá oljuvinnu skulu vera við til at gjalda lán aftur.

Formaður javnaðarflokksins heldur annars fyrri, at nógv í semjuni er uppfylging av tí, sum hevur verið frammi fyrr. M.a. hevur landsstýrið fingið boðið um at fáa serfrøðingahjálp úr Danmark at fáa børt um almenan bygnaðin. Tað er gott, at hetta er komið niður á páppir.

Hvat viðvikur inntøkutrygðini, so heldur Marita Petersen, at tað gott at fáa eina frágreiðing um hetta málið, soleiðis sum tað er orðað í semjuni.

–Eg haldi tað er ein góður máti at enda hetta málið upp á.

Kommunulán

Spurningurin um endurfígging hevur eisini verið frammi fyrr, so her er einki nýtt sum so.

Marita Petersen er annars fegin um tað, sum er komið í semjuna um umlegging av kommunuskuld. Her er ein tilsegn frá stjórnini at hon vil tosa við Kommunukredit. Tað kann føra til, at kommunurnar fáa eina betri avtalu.

Formaður javnaðarflokksins heldur annars, at kravið í sambandi við rammuvæltalurnar er rættiliga hart.

Í semjuni stendur m.a. "Landsstyret fremsætter inden udgangen af 95 forslag om udfyldene lovgivning."

Marita Petersen heldur at tað kann vera tørført hjá okkum at klára hetta, tí talan er um eitt so stórt lógarkompleks. Hetta fer at krevja sera nógv av føroyingum og fer helst at vera trupult at klár.

–Men sjávlendi er tað rætt at royna at fáa hetta í rætt lag. Men tað hevði verið betri við kanska tveimum árum afturat til at klára hesa stóru uppgávu.

Men hvat heldur Marita Petersen so um fiskivinnu-máluni í nýggjum semjuni?

–Skal eg siga tað heilt stutt, so er eru somu bindingar har sum fyrr, eitt nú við áseting av kvotum.

Sum heild kann sigast, at í fiskivinnupolitikkinum er ikki nøkur broyting.

Marita Petersen heldur tað vera rætt av landsstýrinum at fáa við í semjuna, at landsstýrið vil kanna, um tað eru aðrir møguleika at fáa góða stovnsrøkt enn kvoturnar.

Marita Petersen hevur viðmerkingar til fleiri aðrar partar av semjuni, sum hon vil venda aftur til í eini komandi samrøðu.

Vit spurdu at enda formann javnaðarflokksins, hvat hann heldur um nýggjstu semjuna sum heild?

–Eg haldi at orðini hjá Lykkesoft lýsa hetta so væl. At tað ber ikki til triðja hvønn mánað at gera nýggjar avtalur. Hetta merkir so eisini, at avtalan sum varðgjörd í fjør um bankarnar var nóg góð og er í tráð við setningin, at fáa eina endaliga loysn á teimum ymsu málunum so hvørt tey taka seg upp.

Eg haldi annars at tað við hesi semjuni skuldi verið grundarlag fyrri betri við-

urskiptum millum Danmark og Føroyar.

jan

Tøkk

Hjartaliga takk fyrri sýnda samkenslu tá

MIKKJAL LUDVIG FÁMJIN

doyði og fór til gravar.

Takk til prest Paulsen fyrri góð orð í kapelli og kirkju, takk til berarar, kirkjutænarar og gravarar. Ein serstøk tøkk til tykkum á Suðuroyar Ræktar- og Ellisheimi, sum vóru so væl um hann tey mongu ár, hann var á heiminum.

Jacob Magnussen Fámjin

Rimmar JÓLABINGO

verður í

Bygdarhúsinum í Hósvík
sunnudagin 20. november
kl. 16.00

Vinningar fyrri hvørja fulla plátu:
Heil krov + síðuvinningar, dunnur,
ræst kjøt, føroysk gás, karamellur
og alt gott, ið hoyrir jolunum til.

Eykaspælið nú
gávukort upp á 2.600 kr.
Kaffi/te og Ris a la mande
og køkur í steðginum.
Øll eru hjartaliga vælkomn

Bygdarfelagið Varðin

Økisumboð søkist

til sølu av hentum, nýggjum og biligum skrivstovuluti fyrri fastan part av prísinum. Aghað skrivði til: Sosialurin, Box 76, 110 Tórshavn, undir

Bill. mr. 1062

